

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - 13812862
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

14 Ekim 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN GÜLCAN KIŞ'IN
TBMM 7/30227 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/30227
649

SORULAR

Son dönemde Mersin kıyılarında artan deniz kirliliği, hem halk sağlığını hem de bölge ekonomisinin önemli bir unsuru olan turizmi tehdit eder boyutlara ulaşmıştır. Yerel basında ve kamuoyunda geniş yer bulan haberlere göre; deniz yüzeyinde plastik atıklar ve kimyasal maddeler birikmekte, bazı bölgelerde ölü balıkların görülmesi üzerine halk arasında ciddi endişe oluşmaktadır. Mikroplastik kirliliği, müsilaj oluşumu ve atık deşarjları nedeniyle deniz ekosistemi zarar görmekte, kıyı turizmi sekteye uğramaktadır.

Özellikle Mersin Körfezi ve Kazanlı sahilinde gözlemlenen yoğun kirlilik; deniz canlılarının yaşamını, halk sağlığını ve bölgedeki turizm potansiyelini doğrudan olumsuz etkilemektedir.

Bu kapsamda;

- 1)Mersin kıyılarında artan deniz kirliliğinin sebeplerine yönelik Bakanlığınız tarafından yapılmış herhangi bir bilimsel inceleme veya analiz çalışması bulunmakta mıdır? Bu çalışmaların sonuçları kamuoyu ile paylaşılmış mıdır?
- 2)Mersin Körfezi ve Kazanlı Sahili başta olmak üzere bölgedeki deniz suyu kalitesi düzenli olarak ölçülmekte midir? Son 2 yıla ait deniz suyu analiz sonuçları nelerdir?
- 3)Yerel basında yer alan haberlerde özellikle sanayi tesislerinden ve gemilerden kaynaklanan atıkların denizi kirlettiği iddiaları yer almaktadır. Bakanlığınız, bu iddialarla ilgili hangi denetimleri gerçekleştirmiştir? Bu denetimler sonucunda tespit edilen ihlaller ve uygulanan yaptırımlar nelerdir?
- 4)Mersin'de deniz kirliliğiyle mücadele kapsamında Bakanlığınızın yürüttüğü veya planladığı altyapı yatırımları, proje ve eylem planları nelerdir?
- 5)Deniz yüzeyindeki plastik atıkların ve mikroplastik kirliliğinin önlenmesi amacıyla bölgede yürütülen çalışmalar yeterli midir? Yeni bir "Acil Eylem Planı" hazırlanması düşünülmekte midir?
- 6)Deniz kirliliğinin Caretta caretta gibi koruma altındaki deniz canlılarının yaşam alanlarına ve üreme bölgelerine etkisi konusunda Bakanlığınızın elinde veri veya rapor bulunmakta mıdır?
- 7)Mersin kıyılarında yaşanan bu kirlilik sorununun bölge turizmine etkilerine yönelik Bakanlığınızın hazırladığı bir ekonomik veya çevresel etki analizi mevcut mudur?

CEVAPLAR

1)Bakanlığımız tarafından ulusal mevzuatımız ve taraf olduğumuz bölgesel deniz sözleşmeleri çerçevesinde kara kökenli kirleticilere karşı tüm denizlerimizin korunması amacıyla 5 yıllık döngüler halinde hazırlanan Ulusal Eylem Planımız 2023-2028 yılları için güncellenmiştir. Bu kapsamda, tüm denizlerimiz için bilimsel çalışmalar yürütülmüş, bölgesel ve sektörel bazda öncelikleri içeren bir eylem planı hazırlanmıştır.

Mersin kıyılarındaki korunan alanlardaki tüm faaliyetler ilgili Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu izni ile meri mevzuat kapsamında yürütülmektedir. Bu sayede alanda koruma kullanma dengesi sağlanmakta bu alanların sürdürülebilir şekilde ileriki nesillere aktarılması yolunda önemli bir yönetim mekanizması oluşturulmaktadır. Bununla birlikte Ülkemizdeki birçok kıyı ekosisteminde ve hassas alanlarında ekosistemin devamlılığı ve korunması için çok önemli çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda Mersin kıyılarındaki potansiyel ve mevcut sit alanları için 4 mevsim arazi ve literatür çalışmaları ile bilim İnsanları tarafından hazırlanan Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma raporları

çerçevesinde çalışmalarımız yürütülmektedir. Rapor ile alanın biyoekolojik, jeolojik, jeomorfolojik, hidrojeolojik ve peyzaj değerleri ortaya koyulmakta tehditler belirlenmektedir. Alanda nesli tehdit altındaki türler, göçmen türler, endemik ve doğal türler ile bu türlerin yaşam alanlarına ilişkin veriler sunulmaktadır. Çalışmalar yüksek çevre bilinci ve hassasiyeti ile yürütülmektedir.

2)Denizlerimizdeki deniz suyu kalitesi izleme çalışmaları *Yüzme Suyu Kalitesinin Yönetimine Dair Yönetmelik* kapsamında yapılmaktadır. Mezkûr Yönetmelik kapsamında numune alımı ve analiz işlemleri İl Sağlık Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir.

3)Bakanlığımızın 23.01.2023 tarih ve 2023/3 sayılı *Gemi Kaynaklı Deniz Kirliliği Denetimi Yetkisinin Devri Hk. Genelgesi* kapsamında, Gemi kaynaklı deniz kirliliğinin tespiti halinde 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca denetim ve idari yaptırım uygulama yetkisi Sahil Güvenlik Akdeniz Bölge Komutanlığı ve Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na devredilmiştir.

Ayrıca, Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş. Soda Fabrikası ve Kromsan Fabrikasından oluşan atık suların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüzce atık su numunesi alınarak analizi yapılmak üzere Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Marmara Araştırma Merkezi (TÜBİTAK MAM)'ne gönderilmiştir. Konu hakkındaki idari süreç devam etmektedir.

4)Kara kökenli kirleticilere karşı tüm denizlerimizin korunması için deniz çöplerini de içeren 2023-2028 Ulusal Eylem Planı hazırlanmıştır.

Sıfır Atık Projesinin devamı niteliğinde olan "*Sıfır Atık Mavi Hareketi*", deniz çöplerine yönelik halkın bilinçlendirilmesi ve gerekli çalışmaların başlatılması çerçevesinde 10 Haziran 2019 tarihinde Cumhurbaşkanımızın eşi Sayın Emine ERDOĞAN Hanımefendinin himayelerinde başlatılmıştır. Bu çerçevede, 10.06.2019 tarihli ve 2019/09 sayılı Deniz Çöpleri İl Eylem Planlarının Hazırlanması ve Uygulanması Genelgesi yürürlüğe alınmıştır.

Bahse konu Genelge kapsamında ilimiz için ilk olarak 2020-2024 yıllarını kapsayan Mersin İli Deniz Çöpleri Eylem Planı hazırlanmış olup geçerlilik süresinin sona ermesi sebebiyle 2025-2029 tarihleri arasında geçerli ve güncel olan ikinci Mersin İli Deniz Çöpleri Eylem Planı hazırlanmıştır. İlimiz için hazırlanan Deniz Çöpleri Eylem Planı, plan içerisinde görev ve sorumluluğu bulunan paydaşlara resmi yazı ile gönderilmiş olup Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüz resmi internet sitesinden de ulaşılabilir.

5)Denizlere karasal kaynaklar baskın olmak üzere çeşitli yollarla ulaşan plastik atıklar çeşitli fiziksel kimyasal ve biyolojik süreçler sonucu "*Mikroplastik*" olarak adlandırılan daha küçük parçalara ayrılmaktadır. Denizlere ulaşan plastiklerin önlenmesi sonucu mikroplastik oluşumunun önlenmesine de katkı sağlamaktadır.

Deniz çöplerinin azaltılmasına yönelik olarak 2019 yılında yayımlanan Deniz Çöpleri İl Eylem Planlarının Hazırlanması ve Uygulanması Genelgesi uyarınca denize kıyısı bulunan tüm illerimizde Valilerin sorumluluğunda ilgili tüm kurum ve kuruluşların katkıları ile deniz çöpleri il eylem planları hazırlanmış olup uygulamaları sürdürülmektedir. Bu eylem planları kamuoyu ile paylaşılmakta olup her eylem planının içerisinde deniz çöplerinin kaynakları, alınacak tedbirler, temizleme çalışmaları, sorumlular ve eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları yer almaktadır. Bu kapsamda belirlenen eylemlerin uygulanması Bakanlığımız tarafından takip edilmektedir.

Deniz yüzeyindeki plastik atıkların ve mikroplastik atıkların önlenmesi amacıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüzce, 2025-2029 yıllarını kapsayan Mersin İli Deniz Çöpleri Eylem Planı, ODTÜ ve Akdeniz Üniversitesi ile Seyhan Nehri Değerlendirme Raporu hazırlanmış olup karasal kaynaklı kirleticilerin denetim işlemleri devam etmektedir.

6,7) Tarım ve Orman Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığınca değerlendirme yapılmasının uygun olacağı mütalaa edilmektedir.